

ბა ხატისა, რომელიც ამ შემთხვევაში ზოგადია და არა კერძო და რომელიც მარტო თავის საკუთარს განაწინებს ეგვიპტეობა.

ჩვენის ფიქრით, ამ საზომით, ამ სასურათით უნდა შესდგომოდ ბანი დეკორაციის თავის რთულს და მძიმე სიქეს იმისთანა თხულებული ვითარების გამოძიებისას, რომელიც უფროსი ტუპიაზისაა.

დანარჩენს ხვად ვიტყვით.

ახალი ამბავი

* ტფილისის ეს ორი დღეა ღრუბრითაა დაფარული, ცა გაუღმებულად დაბნელებულია არის მოკლეული. ქალაქის ქუჩები საშინლად ატალანებულა და ზოგან ისეთი წვიმებიც სდგას, რომ ტბა გვგონებთ. ქუჩები უფრო იმდრომ ატალანდა ასე, რომ წყლის გასაყვანის მიღებისათვის ამონათბარი მიწა მოკლეა ქუჩებს, მტკრად იქცა და ახლა წვიმის გამო საშინლად აიზილა. მარტამ ამ უსამართლოებთან ამ გაზაფხულის წვიმებს ის მოჰყვა, რომ ხროცო ვარგო ტფილისისა ხასხასის მწვერთს შემოსა და შიგ ტფილისში ნაღები სასამართლო გადალანა.

* ქუთაისის საადგილ-მამულა ბანის წლიური საზოგადო კრება დანიშნულია მაისის 10-ს. ჩვეულებრივს საწინააღმდეგარს გარდა კრებამ უნდა გადასწავლოს, რა სასარგებლო საქმეს მოჰმზადებს ბანის უარსაგონლო მოგება და აგრეთვე უნდა ამოარჩიოს ბანის გამგეობის ახალი თავმჯდომარე.

* ქართლიდან გვეყრენ, რომ გორის ზემოდ, მტკვრის პერეკით ნაპირებზე და ბევრად კიდევ სხვადან მოსახლეს მშენებრივი პირი უჩანს.

ნოგბა სრულიად არა სკოლიანი; მხოლოდ მჭებუთ საუკუნეში (ქრისტეს შინაგან) ხუთი ბუღდის ბერი მისულა იმითთან, უქადაგონი ბუღდის მოაძიებდა და ბევრი კიდევ მიუტყვევით ჩვენს სარწმუნოებაზედა.

აი რას ამბობდა გეგუზანი მჭებუთ საუკუნეში; აი რა დაწერილებით სკოლა არა ქვეყანა, რომელსაც ეს ბერი ფუნანს ეძახის, რა ქვეყანა უნდა იყოს ეს უფუნანგი? მართლა ამერიკა? განსიჯეთ.

იგივე გეგუზანი ამბობს, რომ ჩინეთიდან აღმოსავლეთისკენ ამდამ მანძილზე ღირს ქვეყანა სდგეს და ამ ქვეყანას განს უწოდებს სახლად. ამ განიდან კიდევ ისე აღმოსავლეთის მხარეს მერავე დიდ ქვეყანას ამდამ მანძილზე, და აი ეს დიდი ქვეყანა უფსანგაოა.

დღეს ყველამ იცის, რომ ჩინეთიდან იმ მანძილზე აღმოსავლეთისკენ, რა მანძილსაც გეგუზანი უყენებს, ამერიკა და კრძობა ამერიკის ის ნაწილი, რომელსაც დღეს მექსიკის ეძახიან. გეგუზანის ფუნანგიც სწორედ ეს მექსიკა უნდა იყოს. და ეს რამ სწორად ასე, ამას ბევრი ხაზუთი ვეცნობოდეს. ყველანი, ვისაც ან წინადა უყრია, ან ეხლა სწერს ამერიკაზე, ერთნადა მხოლოდმდე, რომ ამ ქვეყანა, რომელსაც გეგუზანი ფუნანს ეძახის, მექსიკა არის.

ჯეგუზანი ეხლავ თითქმის მუსულმან სტესს და ისე ვაკეთებულა, რომ ავის თვალთ არ იხსებება.

* სურამიდან გვეყრენ: მარტის ოცდაათს აქ უბრებს თავიანი ჩხოლოკისმი ლოცვის დროს დიდი ჩხუბი მოხდა და რამდენიმე გარდაცვლილად ქართველი არ შევარდნილიყო ხანჯლით, ერთს ურას, ხანჯლით დაეარაშვილს მოჰკლამდნენ. ამ ჩხუბის მიზეზი ჩვენს კორესპონდენტს ნამდვილად ვერ შეუტყვია.

* იქიდანვე გვეყრენ: აღდგომის მესამე დღეს და მეოთხეს თოვლი მოდიოდა და ძივილ ციოდა; პირველსა და მეორესკი ვახაჭვიველი მშენებრი, თბილი და წინარი ამინდი იდგა. ახლა კიდევ წვიმა დაიწყო. თქვენი მტერი, თუ ბლომად იწვიმა და სიციველიც დაიჭრა, ჯეგუზანს გაეგვიფრთხვებს და მოგვიპოვებს.

* ორსიდან გვეყრენ: კოტაილიდან ჩვენსკენად აღდგა გაზაფხული, თუქცა ვერ ისე წამდა-წუმ იცვლება ამინდი; სითბოს უტკრად სიციველს მოსდევს. აღდგომის მზიარული მიგება ჩვენი ქალაქი, რომელიც ელექტრონის სანათებით იყო განათებული.

* იქიდანვე გვეყრენ: მზიარული გაატარა აღდგომა აქუთრა ქართულების ძმობამ, ანუ არტეზამ. ამ ქართულთა ამხანაგობაში თითქმის 80 კაცად. აი ამ ამხანაგობამ გაჰმართა საადგილოდ საერო სადილი. ღირსი ბლომად ჰქონდათ საქართველოდან მოსული. დაიწყო გახურებული სმა, ლექური და სიმუჩრავ ილინის დიდხანს; ამ ღირსს უსამართლოებმა არა მოჰყოლია. ამოდენა უზომის ამხანაგობას ჰუას ამორჩენული ერთი უფროსი, რომელსაც განუთხოხველად ემორჩილება ყველა.

ის ხე, რომელსაც გეგუზანი ფუნანს უწოდებს, დღესაც არის მექსიკაში და ძრიულ ბლომადაც არის. ამ ხეს თეთი მექსიკელთა მე-ს ეძახიან და ამბობენ, რომ თეთი ამ ქვეყნის სახელიც ამ ხისგან წარმოსდგა. დღესაც მექსიკელები ამ ხეს ისე ხმაობენ და იყენებენ ცხოვრებაში, როგორც გეგუზანი გეგუზანს. გარდა ამის იგივე მექსიკის მცოდნე მწერალი ამბობენ, რომ მექსიკელებს აბანონი დღესამდინის ქვეშა აქეთა და აქეთ სამაგურელოც; აგრეთვე დიდს დაწანაშეთს ცხელს ნაკარში ჰქუდენ და ისე სჯიანო.

ეგროპელები დიდ ხანს დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ ამერიკაში ვერცოლი ხალხი აცოვრობდა, ვინც კოლუმბუს არ აცოვინა ეს ქვეყანა ეგროპოსა და განათლებულნი ეგროპოელი არ გადასახლდნენ ამერიკაში. მაგრამ ბოლოს როდესაც აღმოჩნდა, რომ მექსიკაში განათლებულა ყოფილა, ხელაგრებაც მალდა მდგარა, ეგროპელები ვერ მიხვდარიყვნენ, საიდან და ვის ეხლა მუშაობდა აქ ეს განათლებულა და ხელაგრებულა. დღეს ეს ძველი მისაგონარ არ არის.

მექსიკაში ბევრი ტამარი იპოვეს და სწორედ იმისთანა ტამარები, როგორიც არის ინდოეთში და ჩინეთში. ცხადია, მამ, რომ მექსიკაშიც იგივე სარწმუნოება უნდა ყოფილიყო, როგორც ჩინეთში და ინდოეთში,

* აბაშიდან გვეყრენ: მარტის გაზაფხუბა დაიწყო ღამობა პესტის ატრად და მისგან მოგონების ცოცხს ატრად. ამის გამო ჩვენსკენ ღამობა ატრად აბაშის მცხოვრების კონტა თოფურობის ექიმობაზედაც. ეს თოფური და აბაშა ბანის ქუთაისის გაუბერნატორმა წამდების გარემოების გამოსაკითხავად; თოფურიამ გულახსნილად უამბო ყოველივე გარემოება წამდების, მაგრამ რითი გათავებლად თოფურიასი, გუჯრაც არ ვითი და თოფურიამ-კი ღამის თავი დაანებოს ექიმობას, რადგანაც ვინაინ და არ იცის, მიეცემა ნება ექიმობისა მთავრობისგან, თუ არა. წარმოადგინეთ ახლა მდგომარეობა ხალხისა, რომელიც ოკი წამდებულა რაც მიუფულა თოფურიასიდან ექიმობას და ერთი შემთხვევაც არა ყოფილა, რომ ვინმე მომკვდარიყოს ცოფით, თუ-კი მისწრაფა თოფურიას უებარი წამალი, სწრაფი თოფურიასი ვერა ჰმდებს მაზრის უფროსის დაუეთხაველ ექიმობას და ამისათვის ამ ხანად კინაღამ ერთი უბედურობა არ დატრიალდა ჩვენში. ხანის საფოსის მცხოვრების უზარალო კაცი, გვარად, სრულიად გაკოფინდა და მხოლოდ მაშინ მიუწერია თოფურიამ, დაუწყო ექიმობა და რადგან ნინამე დიდ განხილვებში სრულიად განკურნა. თოფურიას ექიმობა მით უფრო ძრიულ სარგებლობა ხალხისათვის, რომ 20—50 კაციყვამდე უჯღუდებთ ბოლომე. ნუ თუ ეს საქმე არ არის ღირსი უჭრადებისა და ნუ თუ არ მიეცემა თოფურიას სრული ნება ექიმობისა; თუ-კი ვინმე შეგვიძლება ცოფის განკურნება, მაშინ რა უბედურობა იქნება; განაწი, დაყოფილთა და იმოდენა ფულის ხარჯავა.

* კავკასიდან გვეყრენ: მინდორის ოსებსაც დაუდგენ გაზაფხული. მარტის მშვიდობით ვიხარა, მაგრამ პარლიამ-კი კინამე შევეფიქრია. აპრილის შვიდს დღემ ფერი

ე. ი. ბუღდის სარწმუნოება. ამას ამტკიცებს შემდეგი გარემოებაცა. მექსიკის ძველ ნაგრევებზე, ძველებზე, ნაშთებზე ხშირად მხოლოდმდე სპილას ხურათს. ეგროპელებისათვის ეს გარემოება დიდ ხანს გამოკანდა იყო, და მთა უფრო მწელი აღსახსნელი იყო ეს გამოკანდა, რომ ამერიკაში სპილოები სულ მთლად არ არის. დღეს ეს გამოკანდა მწელი მასხვედრია არ არის; სალო ბუღდის სარწმუნოების სიმპოლოა, ჩინეთის და ინდოეთის ნაშთებს და ძველებზედაც ხშირად ჰხატენ სპილოსა.

გარდა ყველა ამის, მექსიკაში დღესაც არის დარჩენილი ერთი ზებირ-გარდამაცემა, სადაც დიდს პატივით იხსენიება ვიღაც დიდი მასწავლებელი, რომელსაც ცოლი არა ჰყოლია. ამ მასწავლებლისათვის მექსიკელებს სახელად „პატივცემული სტუმარი“ უწოდებო.

ვინ უნდა იყოს ეს „პატივცემული სტუმარი“, დიდი მასწავლებელი, რომელსაც ცოლი არა ჰყოლია; ცხადია, რომ ეს რომელიმე ბერი უნდა იყოს, და ეს ბერი უნდა ყოფილიყო ან თეთი გეგუზანი, ან ერთი იმ ხუთ ბერთაგანი, რომელთაც თეთი გეგუზანი იხსენიებს თავის აღწერილობაში. ამ ბერს, ეტყობა, უქადაგონი ბუღდის სარწმუნოება, ბერი სიკეთე დაუთვნა ან ქვეყანაში და მექსიკელებსაც არ დაუფრენით ეს კვილი მომდევნი.

იცელო, ცივი პერი წამოვიდა და იმ დღემს თოვლიც მოვიდა. რეს უსუადღუნდნენ თოვად, მწვერთს შემოსილი უღღამიშა თეთრად დაპყრობა თოვლმა და ცხრამდენი თითქმის საღამომდე არ აუღია მინდორად; ახლო-ახლო მთები ძრიულ ჩამოთოვდა და ვაკეცა პერი. გვეჩინდა, რომ რადგანაც ხეხილი ყველის გამოსატყვანად მომზადებულიყო, თოვლმა ენება არ მისცესო, მაგრამ, მაღლობა მტერთს, ხეხილი უფრებლად ვადარჩა და დღეს საშურად არის აყვებულა.

* იქიდანვე გვეყრენ: მინდორის ოსები დიდს იმდეთ მოვილან ბანს სპეკულოებს. სპეკულოებს აქ კარავდებიან, რადგანაც წინად აქ იყო ოკისი უფროსის თანამშემდებო.

* იგივე კორესპონდენტი გვეყრის: სოფ. გიგუზი ამას წინად ორი კაცი მოჰქლეს, ორივე იყვნენ მისი ოსები დაღრისის საზოგადოებრივად. ამით მოქმადილ თურქებ კირანხული სოფ. ყაყაღურიდან თავიანთს სახლში, სკოლაღეთ დაუღამდაც ვაზაზე და დაღენენ სოფ. გიგუზში სოფლის ნაპირს ორის უბრთა. ღამე დღესენ აუზანები და ერთი მოჰქლეს; ამ დროს მეროვმაც გამოიღვიდა და რომ ვაკეცა თავის ამხანაგის სკეკლიც, იძირა დამხანა და დასკა აუზანს, რომელიც მძიმედ დაიჭრა; იმ წამსვე აუზანებმა თეთი ეს ოსი მოჰქლეს. აუზანებმა თავიანთი სისხელით დაჭრილი ამხანაგი ვაკეცეს და წაიფინდნენ. მეროვ დღეს მდევრი გამოუდგა აუზანებს და ერთს ქმნილის სოფელში მოიტანეს ვაკეცო. ხმა დადგეს, რომ იმ ოსს ვაკეს სისხლი მჭირთებით ქმნილისა და იმდგარად დაუხიკაო. გამოძიებასწარმოებს.

* „ნოვოე ობოზ.“ მუშტყვია, რომ ამ მოკლე ხანში საქალაქო საბუჯო განიხილავს პრაქტებს პატარა ბაღების გაშენების გამო აბას-აბატო-

ბუღდის მოწვევით რომ მართლა შორის ქვეყანაში მიდიოდნენ საქალაქებლად და ბუღდის მოძღვრების განსაკრებლად, ამას თეთი ისტორია გვამაწამებს. ექვრის საუკუნის წინად ქრისტეს დაბადებამდე, ზღვდა ან რა სიტყვებით ისტუმრებლად თავის მოწვევით სხვა ქვეყნებში; „წარყვით და მოამოწვევით ყოველი წარმართი; იქადაგეთ ჩვენი მოძღვრება და ეგობო, ვაგადნინეთო, საუკუნო გზა-გრება მიანიჭეთ ყველა ერსა“.

ეგროპელები უნდა გამოსტყდნენ, რომ ჩინელებს ამათხვევ ცაცოლებით აღერ სკოლიანთ ამერიკა. და თუ ეკითხებთ ენა, ვინ აღმოჩინა პირველად ამერიკა?—უნდა ეუბანსო: ბუღდის ბერმა გეგუზანმა. კოლუმბუსი სრულიად თუ არა, თავის დიდებისგან ცოტა არ მინქ უნდა დაუეთმოს ჩინეთის თავ-მდაბალს ბერსა. კოლუმბუსი მხოლოდ მჭებუთმეც საუკუნეში გამო, რომ ყოფილა რაღაც დიდი ქვეყანა, რომელსაც მერე ამერიკა დაარქვეს, და ჩინელს ბერს, გეგუზანს კი იგივე ამერიკა თათი საუკუნეში წინად სკოლიანა. ჩვენ იმის თქმა კი არ ვინდა, რომ ამით თოვლმზის სახელი და დიდება შექცირდეს. არა, კოლუმბუსის სახელი მინქ არ დივიწყებთ, კოლუმბუსი დიდი, დაუწყობარი დღევლი მოუღვრეს კაცობრიობის და განსაკუთრებით ეგროპელების წინა-

სა, ავლობისა და მამა დავითის მერდებზე.

* „Мокр. Вѣд.“-ი გვეუწყებს, რომ მთარგმნელ დაამტკიცა ამირ-კავკასიის ნაეთის გამაყენის მილის გაცემების პროექტო.

* 15 აპრილს განდის გუბერნიის გლეხმა პეტრე ტერ-გვეგუნამ და ტეოანის გუბერნიის გოარე მუშაკარანა მათუალო-ბო, გოამ და ყალბი ფულს მოკვილიყო, წარაგეს აზნაურს დაგიაზვილს 200 მანათი. დანაშაუები დაჭერილი არიან და დაგუყენს ადგილობრივს გამოძიებულს.

დაბა ჭ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ბზრია, ბერჯულ ღრუძებით და მართლიც უტყვებთ, რომ ჩვენი ხალხი სულ სურბალო რამისთვის უფრო არ იშურებს, დიდი ხარჯე და შრომა გასწორს, ვიდრე რაიმე ვეყვის სასარგებლო საქმისათვისო. ამას ცხადად გვიტყვიან ის აუბრებელი ხარჯე, რომელიც მიკვალბულის დასაფლავებამ იციან საზოგადოდ საქართველოში და განსაკუთრებით გუგიაში. რად უნდა ღარიბი კაცი იყოს გუგიაში, მიკვალბულის დასაფლავებამ მანქც მთელს საოფელს მჭყრის, თითქმის ერთი ამოდენა ხალხი კიდევ სხვა სოფლებიდან უნდა მოიპატრონოს და ამ აუბრებელ ვერს გაუშას პინდლეს. ეს გამახანძრებლად გუგულებს მით უფრო ძვირად უჯღუდებთ, რომ პეტრეს გლეხს პური და ღირსი ისე ბლომად არა აქვს, როგორც, მაგალითად, ქართლს, კახეთსა და იმერეთში, წლეულ ხომ სულ გაფუჭდა ღირისი მოსავალი აქ: ვისაც სამოც-თმობი არა საყოფი ღირსი მოსდობა, წელს ათი-თორმეტი არ მოჰმეკლია და რაც მოვიდა, ისიც ღირის არა ჰგავდა ამიტომ პურ-ღირსი აქ, პურიში თუ ღონში, სასყიდელი აქვსო. სულ

ნაშე, კოლუმბუსი მინქ პირველმა თავის თავად მიანერა ამერიკას და აცოვინა განათლებულს ეგროპელებს ეს მიდარი ქვეყანა, რომელიც იმდევ ეგროპელების წყალბობით სულ ცოტა ხანში ასე საუტყობად აყვებდა. კოლუმბუსის მიდარებით უნდა იყოს კაცობრიობა, რომ დღეს ასეთი განათლებული და მოწინავე ხალხი ჰყავს, როგორც ამერიკელები არიან. მაგრამ ამასთანადა საბართალი მოითხოვს, რომ კოლუმბუსი ერთად ჩინეთის ბერის გეგუზანის სახელიც იხსენიებოდეს. ამას იმდრომ ვამბობთ, რომ ეგროპელები საზოგადოდ ძალიან უსამართლოდ ექცევიან ჩინელებს. განა მარტო ამერიკის აღმოჩენას იხსენიებენ ეგროპელები და ამაში ეცილობიან ჩინელებს? ანა ჰკითხეთ, ვისაც ვინდა: ვინ მოგონა პირველად თოფის წამალი?—განასტყვებენ: გერმანელა ბერმა პარტოლად შეგარცხაო. და აღმოჩნდა კი, რომ ჩინელებს გერმანელ ბერზე გაცილებით აღერ სკოლიანთ თოფის წამლის ვაკეთება და ხმარება.

ეგროპელების მხრივ ასეთი მიზეზება იმისი, რაც სხვის ვეუთნობა, დიდი უზღუდობა და უსამართლობაა. ჩინელები არ ევადრებთ ასე პურულ აგდება, ჩინელების ცოდნა და გამოცდილება, სხვათა შორის, მეტის უზარალობის ღირსია.

ღონიაკო

კოტა რომ ესტყვით, მიცვალეულებს დასაზღვევებზე აქ, თუ სულ დეტატი კაცი არ არის, ოცი—ოცდაათი ფუთი გამოიტყვიარე პური უნდა იყოს და ამდენად ლინო. ამგვარ თითქმის ასი, ას ოცი მანეთი ნაღობი ფული მოუტუნება; ესაა ამახ რომ კიდევ დაუმატორო ერთი თუ მანთი მღვდლის მისაკვამი (საწირავში), სახამის და ორმოციას ხარჯი, რასაც თითქმის იმოდენად ხარჯი უნდება, რამოდენად დასაზღვევებას, უნდა ძალი ფული შესდგება. საიდან უნდა იზოვიდეს საწარმო გლეხმა ამოდენი ფული? კიდევ კარგი, თუ კაცს რამდენ შემოსავალი აქვს ამ მასობიდან, ან თვის ხელობიდან. მაგრამ, სამწუხაროდ, ამისთანადი ძლიერ ცოტანია არიან. უმეტესობას ას ორას მანეთის შეძლება სულ არ მოვაკრებთ.

ამიტომ ასეთი ღარიბები, თუ კიდევ შემტრიალდებილი სტუმარი—სიკვდილი ცუდს მიიღება, ფული მტრს ვაჭარებში ვარდებიან, ფულს ღებულად და მერე სამუდამოდ სიღატაკეს თავს ეყარა ახევენ. ამას თუნდა თავი დავაბრუნო.

მიცვალეულის გახვეწებაზე აქ ხშირად ისეთი უწყისეა მოხდება ხოლომე, რომელიც მშობლებსა და ტრილის ერთ-ორად აძლიერებს. ამის მიზეზიც ლინო ვაჭრად; ამა ღვინით გაყვინთობს კაცს წესიერება მოეთხოვება კიდევ—ერთის ამ ნაირ უწყისეების მხარეებზე მეთითნ ვიყავ ამ ახლა ხანებში.

ამას წინააღმდეგ ვარდელიცაა ერთი ღრმა და მოკვლეული; როგორც ამბობენ, ასზე მტრის წლის გლეხი კაცი. მე ძლიერ მიწოდდა მენება აქაურების ჩვეულება მიცვალეულის დასაზღვევებზე და სწორად კარგი შემთხვევა გამოვიჩინე. ერთმა ჩემმა მეზობელმა გლეხმა მთხოვა, მოზარედ მიეღო და მტოპატევი, წამოაყვირა სტრიალი. მეც უარი არ ვუთხარ და წვიდე. რადგან მივიღე და ვისაც მსურდა, სათითაოდ კიდევ იტრებს, ყველა ახალი მიხულები სალილი მივიტოვე. ყველაში წავიდნენ და მე კიდევ უნდა მი დარჩენა გამჯობინე, საიდანაც ერთს თანხაში (სადაც მიცვალეული ცნება) ტრილის, ცრემლის ღვინო, თმისა და წვეთის გლეხს ეხდებოდა და იქვე გვერდით, მერე ერთიანად, ვინაღობდნენ მათს, ხარხარს და ღვინო მიმტოვებდნენ. სწორად გააკრებდა კაცი, თუ კოტა მინიც მომიტოვებდა აქვს, რადგან ასეთი სურათის შედგენა, არ გულისხმობს ზანს და ახალი მომტოვებელი და მოზარეები შემოვიღებნენ ცხოში. მოზარეები თან-მალდებულნი წელის ნაბიჯითი თუნდ მიიღან და თან ზარს ამბობენ; მათ უნდა მოკვებთან თან-მალდებული დედა-კაცი, რომელიც გულისსაკვლად მოკვების და, თუმცა ორი კაცი აქედ-იქით ამოხადებდნენ, მინიც კიდევ დაუკვებდნენ; დედა-კაცს პირობას სულ დაწარული აქვს ფხილვებით; ის-ის იყო მოზარეებსა კიბელებს მოატრახტა, რომ ამ დროს „საბონიონი“ ოთახიდან გამოვარდა ერთი გდარეული და თან კოლთაში ამოფარებული ბოთლი გამოიტანა, მიხედვად ერთს მოზარეს და ზედ თავზე გადაამტრია. ასტყდა ერთი საშიშერი წიგლი-კვილი. ყველას შიშის ზარი დასცა და მოულოდნელმა შემთხვევა; ყველაში მოსცილდნენ თავის-სახლიდან სამხედრო და უწყისეების ჩამდენი-კაცი ამ დროს მოკვრულა.

კაცი მალე მობრუნდა, რადგან მარტო ტყევი ჰქონდა ბოთლისაგან დასცული და მხოლოდ ბლომად ხისხლი სილიდა.

მიზეზი ამ უწყისეების ჯერაც ვერ შემოიტყვია. მამასახლისმა გამოიძიო საკმე და, მგონი, განაწინიც შეადგინა, მაგრამ განაწინიც ვატყობს თავს რა მალაშის მოსტეხება უფრო უყუთესი იქნებოდა, რომ ამ ნაირ შემთხვევაში, თუ მამასახლისი არა, სოფლის სხვა რომელიმე მოხელე მინიც დღესს ღვინო, ეს უწყისეება არ მოხდებოდა, რომ ამ დღეს იქ მამასახლისი ან მისი თანამშრომელი ყოფილიყო.

ს. ჭუმბურიძე

ნ ა რ კ ვ ე ვ ი

(გერანალ-გაზეთიდან)

სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს უკრანადგება მიუცვლელი ფვინისათვის და ამ საქმის გამოკვლევა მიუნდვია ვიდეც არხიზიზისათვის. ბ-ნ არხიზივს გამოუკვლევი ეს საკმე და ბევრი საყურადღებო ცნობებზე მიუცვლელი. საყურადღებოა ეს ცნობები როგორც ფვინის მწარმოებლის, ისე მომხმარებლებისათვის.

ბ-ნ არხიზივი ამბობს, რომ ფვინის გეობა ძალიან დაბნეა დვას რუსეთშია. ამას კიდევ ჯანი გეოგრაფი, რომ კარგის ფვინის გეობა არა სცოდნება; ამას ვინ იხივლებოდა, ამასაც გაუძლევა ფვინის მომხმარებელი. მაგრამ საკმეც იმა-ტურის ფვინის სახელით ჰქვიანდა, უკრანის თურმე სურვი არ მიხედნია. სხვა-და-სხვა ფვინები, რომელთაც მარტო ვარდების სახით იტყობათ ფვინობა, რადგან წამადობით უთავიდა შეზავებული. იი რას ამბობს ბ-ნ არხიზივი ამ ფვინობებზე. არხიზივის სიტყვები მოგვსვს გარეშე „Новое Время“-დან.

რაც რუსეთში ღვინოები ითვლება, თითქმის ნახევარზე მეტი უდრის. კიდევ კარგი, თუ ამ ღვინოებში ცოტადღვინი უყრანის წვენი მიიც ურევა. მაგრამ უმეტესწილია ვი ფვინობის უფრო უფრო-ნის წვენი ამხადებენ. ღვინის მომხმარებლებს ბევრს სურსას ვნაშაობენ. ვინაგრეც ღვინო ითვლება ის ღვინო, რომელსაც ცოტადღვინი უყრანის წვენი აქვს გარეული. უფრო კი ღვინის პურის არხიზივს ადვილად, ან ვინაგრეც დაპირ წყლისაგან. იი როგორ ამხადებენ ამ გვარ ღვინოებს: სასამბლოს შა-ტრის ან თავილის წვენს ადვილდენ და მერე ამ ნაღვლად საპრატის ს უნდა ამ საპრატს სხვა საპრატის ან ვინაშტრო-ბა აქვს, რომ ბაჟის გადნება ჯარი უნდება. ამ გვარად მომხმარებელი საპრატის წვენს ასწენენ. მერე სხვა-და-სხვა წამადობით ახადებენ. ბულდენ და გამოდის რაცა სასმელი, რომელიც თითქმის ღვინისა ჰგავს. ამ გვარად მოხმარებელი ღვინის სწორედ სხვა-და-სხვა წამადობით, ჰქვიანდა მათელს წვენი, და მწერს შა-ტრის, ლომონის მწერს, შავს პურის გუ-ლით, საწადლით, ფუნიკით და სხვა ამ გვარის წამადობით. მაგონადღვინ ამ გვარად წვენსა, დაპრატის „ხერსს“, და-ტატს, „ტენაროს“ და კვიდან ამ საწადლობით, როგორც ნაღვლი უყრანის ღვინისა.

ამ გვარად ფვინობის გაკეთება ისეთი წარმატებამი შესულია თურმე, რომ ნაღვლი აქვდნ ფვინის ნამადვილ ფვინობად ძნელად გამოაბრუნებს კაციო. წამადობის გაკეთე-

ბაში და ფვინობის შეზავებაში ფვინის გაჭრებს თურმე მიცვინებრიც ჰქვიანდნენ. ერთი მდიდარი პეტროპოლისელი ფვინი წველი-გა-ში 15 ათას მანეთს ჯამაგირს აძღვებს თურმე ამ გვარ სამსახურისათვის ერთს „გამოწინებელი“ რუსის ქიმიკოსისა. თავს უნდა „გამოწინებელი“ ქიმიკოსები ჩვერიან საკმეში, მინც წვენს ნამადვილ ფვინობად ვერ გადაატყვევებ და კაღები ფვინო კაღები დაბრუნებ. კაღები ფვინო კი ჯერ ერთი მანეთი ფვინისა ფინისათვის და მეორე, დიდს ზარადს აძღვებს ნამადვილის ფვინის მწარმოებელსა და ზედს უკრანადგენს ახსიანების პატრონებსა.

ესხვადი, რომ ამ საკმეს უნდა ემედილოს რამე, როგორც ემედილოს ბ-ნ არხიზივი რანს ვნას ურენებს: 1) უნდა რამეც კანონი დადგინდეს ფვინის გეობის თაობაზე და 2) ადმინისტრაციამ უნდა მუდამ უერთი ადვინდოსა.

ჯერ უნდა კანონობად დადგინდეს და გარდაწმობილი იყოს, რა არის ნამადვილი უნდა იღონოს და რა გვარად უნდა მოხდებოდეს ეს ღვინო. შემდეგნება მიეცეთ სხვა-და-სხვა გვარად შეზავებული ღვინოები მომხმარებელს, მხოლოდ ის ვი უნდა იყოს ადვინდობილი, რომ ამ ღვინოებში ფვინისათვის მანადვილი წამადობა არ გაუროს. ბუფერ-შიც უთუოდ შეიყვან უნდა იყოს დასავსა ნამადვილი ღვინო ცოცხლ უთავიდას, საყურადღებო ღვინო ცოცხლ უთავიდას სოფლებს, მიტყუებს ღვინის ვაჭრობაში კანონი უნდა დასტყუდეს დასავსად.

კარგი იქნება, თუ ეს ასე მიხდება: მამინ ჩვენს საქონლეობის ფვინის ფასი დავებება და მუშტარტის გამოკრება. ფვინის მიუდეველი მხოლოდ მამინ შეიტყობს და დასავსეს ჩვენს ფვინის სოფლებს, როცა ნამადვილის ფვინის გემას გაიგებს. ჩვენის ფვინის პატრონებსაც მამინ გულად ახად ემედათ ცრეუებული, რომელსაც დინანდენ, რომ ამათ ფვინის აფსებენ, რასაკვირველია, თითონაც ეცხვებინ, უფრო განაგებონ თავიანთის ფვინის დინდნება.

რუსეთი

— ამ ორის დღის წინად მეთიხებლებს მოივანეს, რომ სხვა-და-სხვა გვარის ზუგის უმადებს მიეკრებოდნენ. ამ ამბის შესახებდნენ აი კიდევ რაოდენიმე დასწესებანი, რომელთაც უნდა გააძირელონ სახელმწიფო ხაზრის შემოსავალი. იტლანდელი ამ საზაზიანი ღვინის ფული მომატებული იქნება და ამ მომატებულმა შესდგება 1,933,000 მან. ორ მხარეიანის ღვინის ფულის მომატებულმა შესდგება 300,000 მან. თანამტყუების ქალღმინი ღვინის ფვინის მომატებულმა 830,000 მანითა და დე-პონი თორენის ფაგუბები 16,000, სულ 3,079,000 მან. ახალის ღვინის მარკებისა და მიხედის ვაჭრებამ-რე თინანსთა მინისტრის ურბანებია, რომ იმბარონ ძვილი მარკები, მხოლოდ ფულიად დინდებენ ახლად მომატებულ ფასი. ღვინის ქალღმინებზე კი დასძმება ბეჭდით ახალი ფასი, ის ფასი, რა ფასად უნდა გაიყოს. ამამდე იმომატება, ჯერ არა სწორედ ვაჭრებში. ღვინის ფასების მომატება, მალე იქნება შემოღებული, მაგრამ ჯერ სწორად არ იცინ, როდის მოხდება ესა.

— მომავლის სასწავლო წლიდან სოფლის მასწავლებლობა მიეცემა მხარეთა იმ ქალებს, რომელთაც გინაზნის ვთავების მოწოდების გარდა განსაკუთრებული პედაგოგიური სწავლა ემედათ მიღებული.

უცხოეთი

საზრუნავითი. პარიჯის გაჭეთების სიტყვით, შეუესის დამატებების გრმანის მთავრობის მიერ დიდი ზედ-მოქმედება მოუხდინა პარიჯი. ეგვიპტის ქვიცისა გერმანიის საერთა-შარისა უფროსის დინდესისათვის. 9 აბილეს გარეშე საქმთა მინისტრის ფურანისის სასლში სადაცა უთავდა გამართული და ბუგის დამადვილებს გამოუგდეს, რომ შე-აძლება შეხუტის დამატებებამ გერმანიის მიერ ძალიან გამწვავოს ამ ოროს სასლმწიფოთა—ტერმინისა და საფრანგეთის შორის დაძვირებულია და ომი გამოიწვიოს ამ საქმეშია. თვით ფურანისის ძალიან გულადღვინდებენ თურმე შეხუტის დამატების საქმე. საფრანგეთის გაჭეთის „Republique Française“, „Siécle“, „Paix“-ი „J'Intransigent“-ი, „Matin“-ი და სხვანი ან ამაზაბუნ შეხუტის დამატებისაგან გერმანიის მიერ და ოთხი ქსინანს. მათის სწინა, ბისპარკის სუქვა შეხუტის დამატებება და იმტალი ჩუ-დინან ესა, რომ რესპიტევი შეხუტის მომადვილებით ომით და დასასწავს, რომ ამ ომის შიშს სრულიად არ გადინა და კიდევ მოსალოდნელია.

— შეხუტის დამატებების „Figaro“-ამბობს: ეს საკმე სულ უარყოფა საქმე და ომად არა ჰქვიანდა, რომ ამდენი ზღაპრითა იქცინებოდა; შედგამა გერმანიის მთავრობისა და სხვა არა-რა. შეხუტის საფრანგეთის მიწაზე უთავდა, რომ გერმანიის ბოლივის ვაჭრები დასწვე-ღვინთა მუშა-კაცებსა დასწველები; ჯერ უ-რთობდა შეხუტის, ბოლის დასწველებით ბოლივიელთა, წამადვილი და შეხუტით. ამ კმად შეხუტე ღვინების ცისეშია დამატებებული.

— გერმანიის ვაჭრები ამას ამბობენ აქვე შეხუტის საქმეზე: შეხუტის ის ბრადელება, რომ გერმანიის ვაჭრებს მოსწონება, შეუდდა და სულს მათათვდა საფრანგეთში გამწვავისათვის.

ამსტრი-მინი. ამ კმად ვაჭრების თითო-სამასხის ჩანსება დიდ-ძალს ახსელს თითქმის ვაჭრები თურმე მხალი-ხენის მიერ გამოცხადების აქვდას და მოწიპობისათვის. ამ თითქმის ვაჭრები ზედ ვაჭრებ-გერმანიის მთავრობას და-ძამად ამ მათში დაუჭარბა ახსიანდგანა-სლად ვაჭრებს თითქმის ჯარს იქნისში დასწველებს და თუ იქნის მაშ მოხდა, მინც და-ძამდენ არა შეეგანის იქნისისათ, თითქმის ჯარ შრომად რსწებს დასწვე-ღვინთა და შეიღებ ქვიანთა ჯარსა. თითქმის ვაჭრები ამამდე მათთან ვაჭრების მხადგება, რამდენიც ქლანდელის ვაჭრებისა ჯარისათვის არის საჭირო, ანამდე ამდენი, რამდენიც მათთან დროს იქნება, ამ ვაჭრების, როცა ჯარს ვაჭრებსა და გამწვავებუ.

— იდეობის დღეს პრავა, ჩესაში, დინ-ძალი ხალხი შეხუტის, შრომის-რის ცილებრის თავ-მთავრებულობა. ჯერ-ბას სულ 1,500 კაცი დასწვება. ბუგის და ბუგის უღანაზიანთ სამინისტროს

ბოლივიის და რესპიტის წვეთა წინადადებ, კარგის დასარულად დასწვე-ღვინთა უფროდებენ თავ-სახსურებათს, ტაყის სამინისტროს მსარი ჯარი უნდა დასწველით, ცოცხლ საკრო დასი უნდა შეადგინოთ და განსაკუთრებით ჩვენებს ბოლივიის მიუდევლობა. ეგვიპტის ამ სწინასანი იქნენ, რომ ტყუი-ლად გვეგვით მიუცვლეთან შორებებს; ამ შორებებს თავს უნდა დავსებოთ და შეხუტისა და შეუარადებელი ბრძოლად და-წვიფოთ ეგვიპტის ჩესის კის მტერთა წინადადებუ.

იტალია. გაჭეთი „Italie“, რომელიც რომში გამოდის ფრანგულს ენაზე, სცდილობს დასწველით იტალიელებს, რომ სხვა სასლმწიფოთბთან შე-გამტრებობით არავითარს ხარის არ ქსინანებ და რომ სარგებლობა მარტო იმას ექმნება, ვინც დიდებულ იქნება, თავსუფალი უთავდა თავის მოქმედებას და ბიუის გადამგება. გაჭეთის მაგალითად რუსეთი მოქმედა, რომელიც ვაჭრებისა და გერმანიის ვაჭრის არ მიუხედავ, უმედად იმისათვის, რომ თავსუფალი უთავდა და არავითარს მოკავშირეთა მიერ დასწველილს წესებს არ დამოწმებულა. საფრანგეთი თურმე 1870 წელად-გან განსტრეკულია იყო და განკრმო-ებულია, ამბობს გაჭეთი, მაგრამ მათი თავის სასლმწიფო გადამდ, გან-ფრთხობა, ვაჭრებისა და იმდენი მიწა-წყალი შეიძინა და დასაკუთრა თქნისა, ტრანინს, ანამას და მაღასკანში, რომ ამ მიწა-წყალი სთუარე მომტოვულია თვით საფრანგეთის სასლმწიფო-სულ და 24 მილედონის მცხოვრებელით არის დასასლუებული.

— იტალიის ახლად სამინისტროც იმ სწინას, რომ იტალიის ჯარი შორებ-ღვინთა უნდა იქნეს და სასლმწიფო ფეს-სულ დასწველები, და ამ სასლმწიფოს სა-მხედრო ჯარის გამწვავება და შეი-რადებასათვის 90,000,000 მანისს თითო-ფულის; ზღვრათ მინისტრსაც თავის მხრად 34,000,000 მანით უთხოვინა ახლად გერმანიის სასლმწიფო და ზოგადით-თა ძველთა განსასწავლად და შესაკ-ოვებლად, თურმე ამასთან ისიც გამოუ-ცხადებია, რომ მეც ფულს წეს ღვინის გან-მეგობრება ემედათ. ეს სხვად, უთავსი ზღვრათ მინისტრს იტალიისს, საჭიროა, რომ რვათინად დავიგებთ ჩვენს სასწველებს და ნაბრუნება.

— რომელიც დეპუტატი უწყვეტს გაჭ- „Neue Freie Presse“, რომ შირ-ისა ლეჟისანდრე პატრენბრეი სადგ-მდობ და ფარულის სასლმწიფო მივიდა ნესაში, სადც ამ კმად შრუსის მინისტრი პეტკამერი იმედათ.

სამბინი. როგორც ათინდგან მოსლეს რუსებულებას სანს, სასწინ-თი დიდის ურადღვინთა ადვინებს თავის გერმანიის ბოლივიის და სასწავლად აბოლსკეთის საქმეს. ათინის ვაჭრების ამ კმად ისლად გაცილებით თურმე სა-ფრანგეთი; რამდენიმე მილედონში ამბობს უნდა ასწველებს ბოლივიელთა ძალას შე-წველებს და ვაჭრებს მდგომარე-ობაში არიან და ან იქნის რა იქნას და-დენენ, რომ ამ ვაჭრებუდან გამო-დინან, ეს ვაჭრები უნდა იქნის მთავრო-ბისა, რომ როგორც საკრონი მდგომარე-ობის ეტობა გერმანიის ბოლივიისათვის, უ-წველად ვაჭრების სასწველს სასლმე და ამ ვაჭრებისა დასასწავლად და ჩვენის ინტერესების რაგანად დასწველად, დრო-სულ უნდა ვიზრდობთ და დინან-მაკმა მივი-დობთ რამე, ათინის ბოლივიელს წრე-

შპს მოქალაქე დასაქმებულნი თურქეთში, რომელიც ამ სარდალს, რომ საპროსიონო მუშაობა...

დასცვა ბოლგარების მხარეველი ოსმალითა წინადადება—სამსახურში...

„რეიტერის სააგენტო“-ს იმედი აქვს, რომ ავღანის ემირი მოახერხებს და...

პეტროპოლის ბიზნისი, 14-ს აპრილს

Table with 4 columns: Name, Amount, Date, and other details. Includes entries like 'სუბ-მანათიანი ოქრო' and 'ტამბაკის ეკონომი'.

სამკალენდარო ცნობანი

ქრისტეშე აქვს ჩუპ (1887) წელიწადი. მკვირის შემთხვევაში 7395. მკვირის ინდიკატორი მე-14...

18 დღე შაბათი, ღირს. იანვრის და კოსმოსი. კოლოდ, აპოლონისა და ნაპოლეონისა...

ბამოსადმი ცნობანი ნახარი 15 აპრილიდან 1 მაისამდე. თეთრი შურა რუსული 1 გირ. 5 კპ.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes '1-ლის ხარისხის', 'მე-2 ხარისხის', 'მე-3 ხარისხის'.

მიმოსულა ციმლინს ბეშევისა შაპს ზღაზღად.

ბათუმიდან გავის: ნუთშაბათობით საშუალოდ 4 საათზე...

შაბათობით საღამო 8 საათზე შორის გზით...

კვირბათობით საღამოთა, სამშვიდობო, სტამბოლში...

ბათუმიში მოდის ოდესიდან: სამშაბათობით შუაღამის შორის...

პარსეკეობით დღითა ოდესიდან მოკლეს გზით...

შაბათობით დღით სტამბოლიდან

ფოთიდან ბათუმიში მოდის: სამშაბათობით, ამის შემდეგ, როგორც...

ბათუმიდან ფოთის მიდის შარას: კვირბათობითა და კვირბათობით...

გადაწყვეტის სიძულე, როგორც წავა უკან.

ამას გარდა ყოველკვირის ფოთში მოდის ოდესიდან და ფორმა-კავისის...

კვირბათობით, საღამოზე და სამშაბათობით...

ბათუმიდან ფოთის მიდის შარას: შარასეკეობით...

რუსეთის სსპარსის საზოგადოების სააგენტო...

შაბათობით დღით სტამბოლიდან

მიმოსული რეგისის ცხის ბათუმსა და ტფილისს შუა

Large table with multiple columns: Station names (ტფილისი, ბათუმი, ვაკალა, მცხეთა, ქსანი, კასპი, გრაკალი, გორა, ქარელი, გომი, ხაშურა, სურამი, ფონი, ბეკეთუხანა, მარელოსი, ბელგორი, ძირულა, ვეირილა, ავაშეთი) and corresponding times for different routes.

Table with 2 columns: Station names and Times. Includes 'როანის', 'კობიჯარი', 'ხაშურა', 'სამტრედიას', 'საჯავახო', 'ნიგოთი', 'ლანჩხუთი', 'სურამი', 'გორა', 'ქარელი', 'ქსანი', 'მცხეთა', 'ვაკალა', 'ბათუმი'.

ქუთაისიდან გავის რიონს შუადღის 12 საათსა და 7 წამზე და საღამოზე 5 საათსა და 50 წამზე.

რიონიდან ქუთაისს მიღის ნაშუადღის 1 საათსა და 12 წამზე და საღამოს 6 საათსა და 55 წამზე.

Table with 2 columns: Station names and Times. Includes 'ტფილისი', 'ვაკალა', 'მცხეთა', 'ქსანი', 'კასპი', 'გრაკალი', 'გორა', 'ქარელი', 'გომი', 'ხაშურა', 'სურამი'.

კერძო ვანკალეზი

ქუთაისის თავდაზნებულებული სააგენტო-მამულა ბანკის წევრებმა...

ბ) ვანხილვა და დამტკიცება ბანკის ანგარიშისა 1886 წლისა.

ბ) დამტკიცება ხარჯთაღრიცხვის 1887 წლისა.

ბ) გეგმის და დამტკიცება ზოგიერთი ბანკის წესდების წესს.

ბ) აღნიშნა იმ საგნებისა, რომლებზედაც უნდა დაიკავდეს საზოგადო საქონლობათა დამცავი ფორმა...

ბ) აღნიშნა რიგითი გამოსასვლელი მანქანისა: ბანკის გამგებლის თავმჯდომარისა, ზედამხედველის კომიტეტის წევრთა და ბანკის გამგებლის წევრთა კარდები...

დამტკიცება და ასყიდება ტფილისში: გრ. ჩარკიანისა და გრ. ქუთაისის წევრის მალაზიში, გორში—თეთრი ვეტორიანი და ქუთაისში—ქილიძის მალაზიში

ორი მოთხოვნა ს. მგელიაძის მიერ I მარკისა II დიდ ზალაში ფასი ორე შურა.

თავდაზნებულებული

დონის რესტორნული მეფობისათვის მეთა ასლანდებისა.

მაღალა ყალამქაროვის სახლობის, სახსარის ქუჩაზე, ტფილისში.

გვაქვს პატეი ვანობით შაბათობისა მუქველი და თეთრისა ნახარისი, რომ შაპსის 15 თებერვლიდან ჩვენ დაეწყეთ...

ბათონი ვაჭართ იმედი და თომობით თეთრისა სუადების დროს, რამდენსაც საზოგადო ფაბრიკაში უთმობს სიძულე, მუშაობისათვის მძინი ასლანდები (25-12)